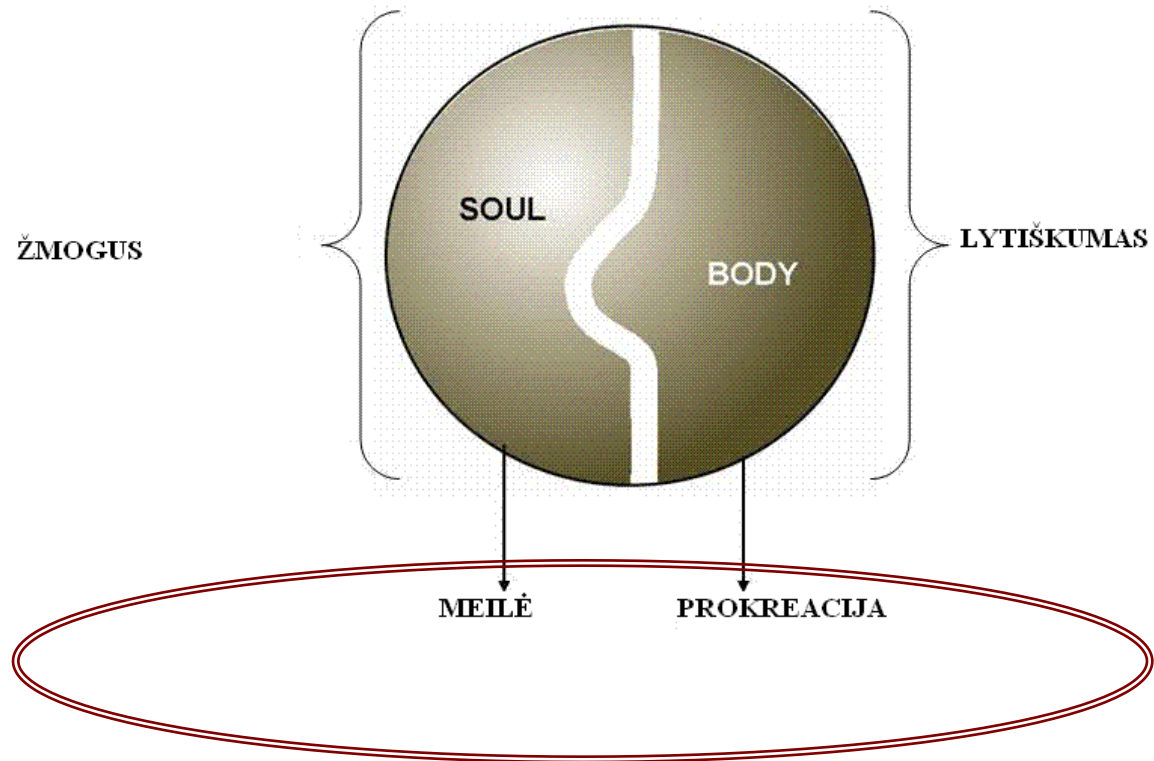

***Vaisingumas – asmens gėris:
antropologiniai vaisingumo pažinimo
pagrindai***

Kun. prof. dr. Andrius Narbekovas
Santuokos ir šeimos studijų centras, VDU

Žmogus – nedaloma kūno ir dvasinės sielos vienovė

- Žmogiškumas yra pilnas tik buvime dviejuose lytyse. Žmogaus sąvoka *Adam* (hebrajiškai reiškia „žmogus“) apima ir vyrą ir moterį. Jie, būdami skirtingi, bet lygiaverčiai asmenys yra sukurti *santykiui*.

- Visų pirma svarbiausias yra žmogaus asmens santykis su Kūrėju. Tačiau pats pamatinis santykis ir pamatas žmonių bendruomenės yra vyro ir moters santykis santuokoje.

Antropologinė tiesa

- žmogaus kaip įkūnytos dvasinės sielos prigimčiai būdinga tai, kad vaisingumas priklauso ne tik kūnui, bet visam asmeniui.
- Todėl vaisingumo eliminavimas pakeičia ir sumenkina santuokinio lytinio akto prasmę bei nuasmenina pačius sutuoktinius.

- Žmogaus pasirinkimas mylėti yra išreikštas jo kūne. Kaip mokė popiežius Jonas Paulius II, žmogaus kūnas, kaip vyro ir moters kūnas, turi *vedybinę* prasmę, nes veda į bendrystę.

- Tačiau žmogus nėra tik kūnas, jis yra kaip įkūnyta dvasinė siela, kuri reiškiasi per kūną, ir kūnas yra formuojamas nemirtingos dvasinės sielos. Todėl žmogus yra pašauktas mylėti kaip *visuma*, nes meilė apima ir žmogaus kūną, o kūnas dalyvauja dvasinėje meilėje

- Santuokiniamе akte sutuoktiniai dovanoja save vienas kitam. Jei santuokinis aktas yra išraiška asmens kaip visumos, būtent kūno ir dvasinės sielos, tai pašalinimas prokreacinės galimybės paliečia ir abu sutuoktinius ir jų vienas kitam savęs dovanojimą.

- Tokiu atveju jie pašalina ne *tik biologinį santuokinio akto elementą*. Jie pakeičia pačio *santuokinio akto prigimtį*, jį iš dalies *nuasmenindami*.

- Santuokinis aktas nėra tik vyro ir moters tarpusavio santykis, bet visuomet yra santykis su prokreacija.
- Kada sutuoktiniai eliminuoja vaisingumą iš santuokinio akto, tuomet nebelieka pilno savęs dovanojimo ir sutuoktinis nebėra besąlygiškai priimamas kaip dovana. Tam tikra prasme sutuoktinis yra „naudojamas“

Santuokinis lytinis aktas

meilė (siela) + prokreacija (kūnas)

1. **Sutuoktinis yra vienintelis, nepakeičiamas**
2. **Pilnutinis savęs dovanojimas**
3. **Atvirumas gyvybei**

Santuokinio lytinio akto tikslai:
sujungti (sutuoktinus)
sukurti (meilės bendruomenę ir naują gyvybę)

NŠP mentalitetas

1. Žmogus yra
kūniškas
lytiškas
asmuo

Nedaloma – kūno
ir dvasinės
sielos
vienovė

Kontraceptinis mentalitetas

1. Asmuo yra
tapatinamas su
sąmoningumu
ir gebėjimu
komunikuoti

*Biologinis
socialinis
konstruktas*

NŠP
mentalitetas

Kontraceptinis
mentalitetas

2. Kūnas...

...yra asmens
gēris
(neatsiejama
asmens dalis)

...yra gēris
asmeniui (kaip
instrumentas
veiklai)

NŠP
mentalitetas

Kontraceptinis
mentalitetas

3. Vaisingumas...

... vienas
pagrindinių
asmens gėrių

... *suvokiamas
kaip trukdys
seksualinei
saviraiškos
laisvei*

NŠP
mentalitetas

Kontraceptinis
mentalitetas

4. Santuoka...

... yra visiškas savęs
dovanojimas

... *atmetus*
prokreaciją
tampa
a) nebūtina,
b) nebūtinai
skirtingos lyties
asmuo

NŠP
mentalitetas

Kontraceptinis
mentalitetas

5. *Sutuoktinis...*

... yra tikslas

... *yra priemonė*

NŠP mentalitetas

- *Kūno kalba yra* suprantama kaip vyriškumo ir moteriškumo išreiškimas tarpasmeniniame santykiyje
- NŠP kaip mokslas moko skaityti *kūno kalbą* teisingai ir ją naudoti tinkamai
- Sutuoctiniai kurie naudojami nevaisingais laikotarpiais gerbia nenutraukiamą santuokinį ryšį, kuris turi sujungti ir teikti gyvybę
- Jie išreiškia savo lytiškumą be manipuliavimų ar iškraipymų

Kontraceptinis mentalitetas

- Kontraceptinis elgesys santuokinį aktą paverčia nepilna asmenų išraiška
- Kai kūnas nėra laikomas asmens dalimi, jis nuvertinamas iki materialaus lygmens ir yra naudojamas tik pagal malonumo ir efektyvumo kriterijus
- Taip pat yra nuasmeninamas ir panaudojamas lytiškumas: vietoje buvimo meilės ženklų, vieta ir kalba įrankiu tenkinančių instinktus

Atsakinga tėvystė ir motinystė

- Reiškia, kad tėvai turi žinoti biologinius procesus ir jų funkcijas susijusias su prokreacija ir jas gerbti, kadangi galioje perteikti gyvybę žmogaus protas atpažįsta biologinius dėsnius, kurie priklauso žmogui kaip asmeniui
- NŠP metodų pagrindas pirmiausiai glūdi vaisingumo pažinime
- ...reiškia, kad lytinis potraukis turi būti kontroliuojamas protu ir valia

NŠP atitinka sąmoningos tėvystės reikalavimus

Kontracepcija negali būti suderinama su sąmoningos tėvystės samprata

1. Vaisingumo pažinimas (protas)
2. Seksualinės elgsenos reguliavimas pagal šeimos poreikius (laisvė)

1. Vaisingumo pažinimas nebūtinai
2. Seksualinio elgesio kontrolė nebūtina

Būti žmogumi reiškia gebėti vadovautis protu ir laisve

Išvados (1)

- Antropologiniai skirtumai tarp NŠP ir kontracepcijos yra žymiai gilesni nei gali atrodyti
- Tai yra du iš esmės skirtingi požiūriai į žmogų

Išvados (2)

- Sąmoningas vaisingumo pašalinimas kontracepcijos pagalba pažeidžia patį asmenį tiek nuskurdindamas dvasines galias, tiek pažeisdamas asmenį kūniškoje plotmėje. Prigimties suvaldyti neįmanoma, ją prievartaujant, bet tik ją ir jos dėsningumus gerai pažįstant, panaudojant joje slypinčias galias.

Išvados (3)

- Žmogus išlieka ištikimas asmeniui jam derama meilės tvarka, jei yra ištikimas prigimčiai. Kai prigimtis prievartaujama, prievartaujamas ir pats asmuo, kuris tampa vartojimo, o ne meilės objektu.

Ačiū

